מטעמי תורת חיים

פרשת מקץ חנוכה – ניסי מלחמות החשמונאים

בתפילות ימי החנוכה מוסיפים הודאה על הנסים שהיו בימי החשמונאים "עַל הַנִּסִּים וְעַל הַפֻּרְקָן וְעַל הַגְּבוּרוֹת וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַנִּפְלָאוֹת וְעַל הַנֶּחָמוֹת שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בַּזְּמַן הַזֶּה. בִּימֵי מַתִּתְיָהוּ בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו כְּשֶׁעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְשַׁכְּחָם תּוֹרָתָךְ וּלְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ, **וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם, רַבְתָּ אֶת רִיבָם דַּנְתָּ אֶת דִּינָם נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם, מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרָתֶךָ**, לְךָ עָשִׂיתָ שֵׁם גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ בְּעוֹלָמֶךָ וּלְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל עָשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחַר כָּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מְקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוּ בְּהַלֵּל וְמוֹדֶה, וְעָשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים וְנִפְלָאוֹת וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה" (לפי נוסח ספרדי. ונוסח אשכנזי הוא בשינויים קלים).

ויש להתבונן, מה היו הניסים והנפלאות שנעשו במלחמות החשמונאים אשר עליהם נתקן להודות ולהלל כל שנה בתפילות ימי החנוכה?

הנחש הקדמון הטיל זוהמא בחוה כדי לבטל תורה מישראל

הקב"ה בנה את חוה מתוך הצלע של אדם הראשון כפי שנאמר "וַיַּפֵּל ה' אֱלֹקִים תַּרְדֵּמָה עַל הָאָדָם וַיִּישָׁן וַיִּקַּח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסְגֹּר בָּשָׂר תַּחְתֶּנָּה: וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע אֲשֶׁר לָקַח מִן הָאָדָם לְאִשָּׁה וַיְבִאֶהָ אֶל הָאָדָם" (בראשית ב, כא – כב). **אחר כך מלאך הס"מ** (זוהר פרשת בראשית דף לז ע"א ד"ה רבי יוסי אמר) **שהתלבש על גבי הנחש הקדמון** (ינחלת בנימין' על טעמי המצות מצוה לה ד"ה ואף קין ממזר היה, 'שתי ידות' לר' אברהם חזקוני על התורה פרשת וישב ד"ה ובזה יובן) **קלקל עם חוה והטיל בה 'זוהמא'** (זוהר פרשת בראשית דף לז ע"א ד"ה רבי יוסי אמר, זוהר פרשת אחרי מות דף עו ע"ב ד"ה בתר שאתא חויה, זוהר פרשת פקודי דף רלא ע"א ד"ה ולבתר דחב אדם, הרמ"ד וואלי פרשת בראשית סוף פרק ג, 'שתי ידות' לר' אברהם חזקוני על התורה פרשת וישב ד"ה ובזה יובן) **ועל ידי כן נכנסה בה 'רוח הטומאה'** (ספר הציוני' פרשת תזריע דף סד ע"א ד"ה אשה). **וזה מה שנאמר "וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַנָּחָשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹכֵל"** (בראשית ג, יג), **ו"הִשִּׁיאַנִי" הוא מלשון 'נישואין'** (רש"י גמ' שבת דף קמו ע"א ד"ה כשבא נחש על חוה).

ואחרי כן כאשר היה אדם הראשון עם חוה אשתו הוא נטמא באותה הזוהמא שהיתה בה, ונטמאה גם רוחו (ישפתי כהן על התורה' בראשית פרק א' סוף ד"ה ובמדרש בראשון, 'מדרש תלפיות' ענף אדם הראשון ד"ה 'כשבא אדם על חוה' בשם השפתי כהן). **והזוהמא שהטיל הנחש בחוה ונדבקה באדם הראשון לא נפרדה מגופו ומשאר הצאצאים אשר יצאו מזרעו**. לכן הצדיקים שעמדו בכל דור ודור היו מצרפים את 'הזוהמא' ומזקקים אותה מעט מעט, כמו כסף גולמי שמזקקים אותו בכור (ישערי אורה' לר' יוסף ג'יקטליא השער החמישי הספירה השישית ד"ה 'ואחר שהודענו אלו העיקרים הגדולים'). **ואכן 'זוהמת הנחש' החלה להתברר על ידי שעברה שלוש עשרה 'נפות' על דרך שהיו מנפים את הסולת במקדש בשלוש עשרה נפות**, שהן עשרה דורות מנח עד אברהם ועוד שלושה דורות עד ימיו של יעקב אבינו. ואז יעקב היה יכול להביא לעולם בנים שהם צדיקים וקדושים ('בית אלקים' להמבי"ט שער היסודות פרק נג ד"ה עוד אני).

מטרת הנחש שהכשיל את חוה והטיל בה זוהמא היה לבטל את התורה והמצוות מישראל, כי האשה כורתת ברית לראשון שהוא עמה (ראה סנהדרין דף כב ע"ב בשם רב), **והנחש שהיה הראשון רצה שבעקבות מעשיו עמה יוכחש כוח חכמת התורה משאר צאצאיה** (עפ"י 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך). **אלא שבשעה שעמדו ישראל בהר סיני וקיבלו את התורה, פסקה מהם לגמרי 'זוהמת נחש'** (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, 'שער מאמרי רז"ל' להארי"ז ז"ל פרק שישי על המשנה בתורה בתורה לשמה', 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך) **שהוטל בחוה** ('זרע שמשון' לר' שמשון נחמני פרשת בראשית דף ז ע"ב ד"ה גמרא דסנהדרין), **עד שחזרו ישראל להיות כמו אדם הראשון לפני החטא הקדמון** ('שער מאמרי רז"ל' להארי"ז ז"ל פרק שישי על המשנה 'ר' מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה'). **ולעומתם אומות העולם שלא עמדו על הר סיני בשעת מתן תורה, לא פסקה מהם כלל זוהמת הנחש** (גמ' שבת דף קמו תחילת ע"א, 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך).

היוונים ביקשו לעקור תורה מישראל כפי שעשה הנחש הקדמון

בימי החשמונאים התגברה 'קליפת יון', שהיתה יונקת מהס"מ ואשתו ('דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך סז ד"ה וסמוך לדרך הלז) **שהם שני 'נחשים' בקליפה הנקראים 'נחש בריח' ו'נחש עקלתון'** (ראה גמ' בבא בתרא דף עד ע"ב) ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות טו"ב ד"ה והנה כשעמדה) **כאשר 'נחש בריח' הוא הזכר ו'נחש עקלתון' היא הנקבה** (רשב"ם על גמ' בבא בתרא דף עד ע"ב ד"ה נחש בריח וד"ה נחש עקלתון. ועי"ש פירוש שמם). לכן התיבה 'יון' יוצאת בגמטריא שתי פעמים 'נחש', וזה כאשר האות ן' שווה שבע מאות לפי גמטריא של האותיות הסופיות 'כמנפ"ץ' ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו וטבת מאמר ו אות ז ד"ה נעשה הנס, 'בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות טו"ב ד"ה והנה כשעמדה). **והיוונים הללו היו חכמים גדולים יותר מכל הגוים שהיו לפניהם, וגם אחריהם לא קמו כמוהם** ('אור עינים' לר' שלמה פנאל בחלק הראשון 'שבת ומילה ור"ח' ד"ה בהיות השלשה כוכבים) **וחכמתם היתה מבחינת 'הנחש'** שנאמר "וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם" (בראשית ג, א) ('בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות טו"ב ד"ה והנה כשעמדה) וכפי התרגום שם "וְחִוְיָא הֲוָה חַכִּים" שפירושו "והנחש היה חכם" (ראה תרגום 'יונתן' בראשית ג, א).

וכיון שהיוונים רצו לעקור את התורה לכן עצתם היתה לעשות כמו 'הנחש הקדמון' שהיה עם חוה קודם שנכנסה לחופה עם אדם הראשון ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב בשם ר' פינחס מקאריץ) ועל ידי כן הכחיש את כוח חכמת התורה מצאצאיה (עפ"י 'בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב ד"ה ואבאר לך), **כך ממש ביקשו היוונים להכניע שוב פעם את כוח חכמת התורה בישראל ולהגביר את 'החכמות החיצוניות' המזוהמות** ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ג ד"ה ונראה לי עוד) **על ידי שיוטל מחדש זוהמא בבתולת ישראל** ('בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב בשם ר' פינחס מקאריץ). **לכן הם גזרו שכל בתולה הנכנסת לחופתה תקלקל קודם עם ההגמון היווני ורק אחר כך תלך להינשא לבעלה** (ראה גמ' כתובות דף ג ע"ב 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג פרק צא דף רפה ד"ה אמנם שרש, 'אמרי נועם' לר' מדזיקוב מאמר יום ו' דחנוכה ד"ה והנה עלה זית). וזה הטעם שנס פך השמן נעשה לישראל

דווקא בפך החתום בחותם של 'כהן גדול' כדי לרמוז על הגזירה הקשה, היות שכהן גדול אסור לקחת אשה שנבעלה אלא רק "וְהוּא אִשָּׁה בְּבְתוּלֶיהָ יִקָּח" (ויקרא כא, יג) ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ו אות ב).

גזרה זו שֶׁבַּת יִשְׂרָאֵל הבתולה תקלקל תחילה עם ההגמון היווני לפני כניסה לחופה הגיעה מה'סטרא אחרא' ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות קכה ד"ה עוד זאת אדרש לך) **במטרה לקלקל את בת ישראל, כי כאשר יישא אותה בן ישראל הוא ייקח עמו אשה שהתקלקלה בזנות ועל ידי זה גם ייפגם בעליונים**. ועל גזירה זו נתקן לומר ב'על הנסים' שביקשו היוונים הרשעים "לְהַעֲבִירָם מֵחֻקֵּי רְצוֹנֶךָ" ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות קכה סוף ד"ה וכאשר תתבונן). והיוונים רצו לעורר בזה גם את חטאי דור המבול כי גם שם כל נערה שהיתה כבר מקושטת על מנת להיכנס לחופה עם בעלה, היתה מחויבת לפגום תחילה עם הגדול שבהם שנאמר "וַיִּרְאוּ בְנֵי הָאֱלֹקִים אֶת בְּנוֹת הָאָדָם כִּי טֹבֹת הֵנָּה" (בראשית ו, ב) **וכפי זה ממש גזרו היוונים** ('אמרי נועם' על התורה לר' מאיר מדזיקוב מאמר יום ו' דחנוכה ד"ה והנה עלה זית). ועוד הוסיפו היוונים שכל אשה שהיא בטומאת נדתה לא תטהר לבעלה. וכל גזירות אלו היו על מנת שתשקענה הנשים בטומאות ולא יוכלו להיבנות מזרע הַקְּדֵשָׁה, ובזה יִפָּגְמוּ ישראל ('זכר דוד' לר' דוד זכות מודינא מאמר שלישי חנוכה דף רפה ע"א אמנם שורש אלו).

ואמרו רבותינו שעל גלות יון נרמז הפסוק "וַחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם" (בראשית א, ב), כי הם החשיכו את עיניהם של ישראל בגזרותיהן ('בראשית רבה' ב, ד), שביטלו את הדלקת המנורה וסגרו את שערי הטבילה על מנת להגביר את טומאת הנדה ('אמרי נועם' לר' מאיר הורוביץ מדזיקוב לחנוכה דף מזע ע"ב ד"ה במשנה שלשה דברים) והתגבר תוקפם וממשלתם בסוף ימי כסלו שאז זמן החושך בלילות מתארך ('בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות קח ד"ה אלו להבין). **כל מטרתם של היוונים היה לאבד את נשמות ישראל**, ועל כך נתקן לומר ב'על הנסים' "וּפָשְׂעָמְדָה מַלְכוּת יָוָן הָרְשָׁעָה עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל" שהכוונה לנשמות ישראל ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות נו ד"ה ואפשר לומר). אמנם הקב"ה עשה נס ('בעל הטורים' בראשית כו, כב) על מנת שיוכלו נשות ישראל הנשואות לטבול ולסלק מעליהן את 'הקליפות' של טומאת נידתן ('דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך צד ד"ה זה היה הענין) ונעשה לכל אחד ואחד מישראל מקוה מים בביתו, וכך יכלו הנשים לטבול לטהרתן ('בעל הטורים' בראשית כו, כב, 'פירוש סידור התפילה' למחבר הרוקח על תיבות התפילה 'ואתה ברחמיך הרבים').

אנטיוכוס מלך יון היה מלך גדול וחזק ותקיף בממשלתו, וכל המלכים היו שומעים לו. הוא כבש מדינות רבות ומלכים חזקים, החריב את טירותיהם ושרף באש את היכליהם, ולא קם מלך כמוהו מימי אלכסנדרוס המלך. ובשנת עשרים ושלוש למלכותו שהיא היתה שנת מאתים ושלש עשרה לבניין בית המקדש השני, שם אנטיוכוס פניו לעלות על ירושלים. אז החליט אנטיוכוס הרשע לשלוח את ניקנור שהיה מְשָׁנֶה לו, ביחד עם חַיִל גדול אל העיר ירושלים שבארץ ישראל. **ניקנור אכן הגיע אל העיר ירושלים והרג שם רבים. הוא נכנס לתוך בית המקדש** ('מגילת אנטיוכוס' אות יב ד"ה והוה בימי אנטיוכס) **ועל ידי כן הגביר את כוח 'הקליפות'** ('מאור עינים' על התורה לפרשת מקץ דף כו ע"א ד"ה מאי חנוכה), **ובנה שם בָּמָה באותו מקום בו היתה השראת השכינה, ושחט על גביו חזיר ואחר כך הביא את דמו לעזרת הקודש** ('מגילת אנטיוכוס' אות יב ד"ה וקמל בא קמלא) **ושוב גברה בזה כוחה של 'הקליפה'**. ורמז לכך כי התיבה 'חזיר' יוצאת בגימטריא 'קליפה' ('מגלה עמוקות - רנב אופנים' אופן סו, 'לקוט חדש' ערך בבל מדי יון ואדום אות לה ד"ה בשנת רי"ג).

מיכאל המלאך נשלח ממרומים לסייע במלחמות החשמונאים

תחילת התעוררות החשמונאים להילחם ביוונים היה על גזירת הקלקול של בנות ישראל עם ההגמון ('רסיסי לילה' לר' צדוק הכהן מלובלין דף פד ע"ב ד"ה ותחלת התעוררות החשמונאים), כי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי היה ראש הדור ההוא ('בני יששכר' מאמרי חודשי כסלו טבת מאמר ד אות יא ד"ה מתתיהו כבר) והיתה לו בת שלא היה כיופיה בעולם, והיתה מקודשת לאיש. **ובא אחד מן היוונים ותפשה בראשה ושטח ספר תורה וביקש לקלקל עמה בפני ארוסה על גבי ספר התורה. ואז אלעזר הכהן אחיה שהיה מהחשמונאים בטח בה' שיעשה לו נס, ומיד תפס את הסייף וחתך את ראשו של היווני והחל להרוג בגבורים שלהם הרבה מאוד**. ועל זה נתקן ב'על הנסים' לומר ש"עָמַדְתָּ לָהֶם בְּעֵת צָרָתָם" היא גזירת אחותם ('פירוש סידור התפילה' למחבר 'הרוקח' על תיבות התפילה 'ואתה ברחמיך הרבים'). **וזה היה עיקר הנס של חנוכה לבטל את החיבור של כל בנות ישראל עם היוונים** ('רסיסי לילה' לר' צדוק הכהן מלובלין דף פד ע"ב ד"ה ותחלת התעוררות החשמונאים). ומטעם זה גם הנשים חייבות במצות נר החנוכה שהרי הן נצלו בנס מהגזירה של חיבור בתולות ישראל עם היוונים הטמאים (עפ"י 'רסיסי לילה' לר' צדוק הכהן מלובלין דף פד ע"ב ד"ה ותחלת התעוררות החשמונאים).

הקב"ה עשה לחשמונאים נס גדול, ושלח להם את המלאך מיכאל ('של"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשות וישב מקץ ויגש הנקרא 'צאן יוסף' ד"ה והנה ידוע בדברי רבותינו, 'דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך עה ד"ה ומה מובן שנשאו) **שהוא 'הכהן הגדול'** ('זוהר חדש' פרשת לך לך דף פ ע"א ד"ה ומיכאל כהנא רבא, 'זוהר חדש' פרשת יתרו דף סז ע"ב ד"ה 'אית מלך', 'זוהר פרשת פקודי' דף רלא ע"א ד"ה 'תא חזי כיון', 'זוהר חדש' פרשת צו דף לג ע"א ד"ה 'הכי עם הארץ' ועוד מקומות רבים) **העומד ומקריב קרבנות בבית המקדש העליון** (ראה גמ' חגיגה דף יב ע"ב), **והוא השר של ישראל** ('עבודת הקודש' לר' מאיר בן גבאי חלק ג פרק ג ד"ה ועוד הביא ראיה, 'מצודת דוד' דניאל י, כא) **וסניגורן** ('מצודת דוד' דניאל י, כא) **בעליונים**. מיכאל הוא המלאך שעומד כנגד השר של יון המבקש למשול על ישראל ('מצודת דוד' דניאל י, כ - כא) וכפי שאמר גבריאל המלאך כי אף אחד מצבא השמים לא מבקש את גאולת ישראל אלא רק מיכאל השר של ישראל מסייע בעדם שנאמר "וַיֹּאמֶר הֲיָדַעְתָּ לָמָּה בָּאתִי אֵלֶיךָ וְעַתָּה אָשׁוּב לְהִלָּחֵם עִם שַׂר פָּרָס וַאֲנִי יוֹצֵא וְהִנֵּה שַׂר יָוָן בָּא: אֲבָל אַגִּיד לְךָ אֶת הָרָשׁוּם בִּכְתָב אֱמֶת וְאֵין אֶחָד מִתְחַזֵּק עִמַּי עַל אֵלֶּה כִּי אִם מִיכָאֵל שַׂרְכֶם" (דניאל י, כ – כא) ('מצודת דוד' דניאל י, כא).

ה' יתברך שלח לעזרת החשמונאים את מיכאל המלאך, **ומטעם זה נשאו החשמונאים דגלים שהיה כתוב עליהם שם 'מכבי', כי מיכאל המלאך ממונה על השם הזה 'מכבי' והחשמונאים התכוונו לרמוז על המלאך** ('דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך עה ד"ה ובזה מובן שנשאו) והוא בסוד הפסוק "כִּי תַעֲבֹר בַּמַּיִם אִתְּךָ וּבַנְּהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּךָ כִּי תֵלֵךְ בְּמוֹ אֵשׁ לֹא תִכָּוֶה וְלֶהָבָה לֹא תִבְעַר בָּךְ" (ישעיה מג, ב) **שהשם הזה 'מכבי' של המלאך מיכאל יש בכוחו לכבות אש** ('תיקוני זוהר חדש' תיקון ספרא ד"ה ואינון ימא ותפקא דימינא) **הגיהנום** ('דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך נ ד"ה ולזה יש לפרש) **ולהושיע את ישראל** ('מדרש לתלפיות' למחבר 'שבט מוסר' ענף הכלים ד"ה 'להנצל מכל כלי זין' מתוך כתב יד). **ואכן בעזרת השם 'מכבי' שהיה מופיע על דגלו של יהודה החשמונאי, היה יהודה מנצח את המלחמות** ('ארץ החיים' על התהלים לר' אברהם חיים הכהן מזמור כ, ב). וכן כל אדם שיכתוב שם 'מִכָּבָ"י' בניקוד כזה בחומר העשוי מכסף וידביקנו ויישאנו עליו – ינצל מכל כלי זין ולא יהיה לו ממה לירא כלל ('מדרש לתלפיות' למחבר 'שבט מוסר' ענף הכלים ד"ה 'להנצל מכל כלי זין' מתוך כתב יד).

שם 'מכבי' יוצא מראשי תיבות הפסוק "מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יהו"ה" (שמות טו, יא) ('ארץ החיים' על התהלים לר' אברהם חיים הכהן מזמור כ, ב) **והחשמונאים היו אומרים פסוק זה כדי לעורר את כוח המלאך לעזרתם** ('דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך נ ד"ה ולזה יש לפרש). וכך התקיים בהם במלחמותיהם "יְשַׂגֶּבְךָ שֵׁם אֱלֹקֵי יַעֲקֹב" (תהלים כ, ב) סופי תיבות 'מכבי' ('ארץ החיים' על התהלים לר' אברהם חיים הכהן מזמור כ, ב), **שגברו החשמונאים בעזרת מיכאל המלאך על שונאיהם שקמו עליהם לרעה וחרפו מערכות אלקים חיים** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי לחנוכה דף רפה ע"א ד"ה והרשיעו נגד ישראל). ופך השמן אשר היה חתום בחותמו של כֹּהֵן גָּדוֹל רומז לעזרתו (ראה גמ' שבת דף כא ע"ב) של מיכאל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל בעליונים ('של"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשות וישב מקץ ויגש הנקרא 'צאן יוסף' ד"ה והנה ידוע בדברי

רבותינו, 'דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך עה ד"ה וזה היה הענין). **וזכר לנס שעשה להם ה' יתברך כאשר שלח את המלאך מיכאל לעזרתם, החשמונאים הקימו עמוד מְשַׁיֵּשׁ וחרתו עליו בחרט ברזל ועופרת את השם 'מכבי'** ('זכר דוד' מאמר ג תחילת פרק צא דף רפה ד"ה והרשיעו נגד ישראל).

ה' יתברך עשה ניסים ונפלאות לחשמונאים שנלחמו ביוונים הרשעים

היוונים באו להילחם בישראל עם צבא אדיר של מאות אלפי חיילים ('עפ"י 'פירוש סידור התפילה למחבר 'הרוקח' על תיבות 'רבת את ריבם'') אך מתתיהו ובניו עמדו באמונתם בקב"ה והתקיים בהם התיבות "חלש יאמר גבור אני" שהן גמטריא 'מתתיהו' ('אמרי נועם' פרשת וישב דרוש לחנוכה ד"ה במדרש פי' בא), **ועשו טבח רב בשונאיהם ולא נחלשו בגבורתם** ('מרבה לספר' על הגדת פסח לר' ידידיה טיאה וויל תלמידו של ר' יונתן אייבשיץ ובנו של מחבר ספר 'קרבן נתנאל' דף מח ע"ב על ד"ה ואתא שוחט). **ואז הקב"ה עשה עמהם נסים ונפלאות, שעל כל חץ שהיה יורה היווני להכות אחד מישראל היה בא מלאך משמים ונועצו בלבו של היווני** ('פירוש סידור התפילה' למחבר 'הרוקח' על תיבות 'רבת את ריבם'), **ואז החיילים של אנטיוכוס היו בורחים מפני החשמונאים** ('אמרי נועם' פרשת וישב דרוש לחנוכה ד"ה במדרש פי' בא). וכשהיו האחים מבית חשמונאי רואים את הַנְּסִים הללו אמרו "ה' ילחם לנו!". וכאשר מֶלֶךְ ממלכי הגוים היה נהרג במלחמה עם החשמונאים, היו מיד באים מלאכי השרת ולוקחים את כל ממונו ומטילין לתוך בתיהם של ישראל ('פירוש סידור התפילה' למחבר 'הרוקח' על תיבות התפילה 'רבת את ריבם').

המלחמה העצומה שעשו החשמונאים בימי היוונים ונִצָּחוּם, היה על ידי עזרה משמים ('הרמ"ד וואלי פרשת ויגש על הפסוק 'ומקצה אחיו'), **כי לפי הטבע לא היה אפשר לחמשת בני חשמונאי להיות מנצחים את אומת יון שבאו על ישראל עם חיילים רבים כחול אשר על שפת הים**. אלא שזכות גדולה עמדה להם ('גבול בנימין' על התורה לר' בנימין הכהן חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור א ד"ה ובב"ר) ופחד גדול נפל על היוונים, עד שיכלו בני חשמונאי להרוג לבדם את כל היוונים הללו ('זרע שמשון' לר' שמשון נחמני על מגילת אסתר דף נג ע"ב ד"ה ושללים לבוז). והקב"ה הוא זה שהעמיד את בני החשמונאי גואלים תמימים צדיקים וישרים שעל ידם היתה תשועה גדולה לישראל כשהרגו הרג רב באויבי ישראל ('זכר דוד' מאמר ג תחילת פרק צא דף רפד ד"ה והרשיעו נגד ישראל), מכת חרב והרג ואבדן עד שגברה ידם ונִצָּחוּם ('סדר היום' לר' משה בן מכיר בחלק 'סדר חנוכה וקריאות לחנוכה' ד"ה בכ"ה בכסליו) וגבורתם התפרסמה בין האומות עד שפחד נפל על כל העמים ('זכר דוד' מאמר ג תחילת פרק צא דף רפד ד"ה והרשיעו נגד ישראל).

שלוש פעמים באו האויבים על ישראל. **פעם ראשונה בא נָקָנוֹר הרשע** ('גבול בנימין' על התורה לר' בנימין הכהן חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים) בשליחות אנטיוכוס המלך ('מגילת אנטיוכוס' ד"ה בה שעתא), והיה מניף ידו על יהודה וירושלים ואומר "מתי תיפול בידי ואעשה בה מה שליבי חפץ!" ('זכר דוד' מאמר שלישי דף רפד ע"ב תפילת פרק צא ד"ה ימים האלו) וכשבא לירושלים הוא בנה בָּמָה במקום הקודש. **ואז יצא אלעזר הכהן** ('גבול בנימין' על התורה לר' בנימין הכהן חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים) **מבני החשמונאי, והיה הורג בחיילותיו עד שהגיע לקרון שלו וקטע את ידו וחתך את ראשו ותחב אותו בעץ**. וכתב מלמטה "פֶּה שדיבר באשמה והיד שפשטה בגאוה תתלה כנגד ירושלים!" ('זכר דוד' מאמר שלישי דף רפד ע"ב תפילת פרק צא ד"ה ימים האלו) לכן שֶׁם 'נקנור' עם הכולל הוא גמטריא 'זית' על שבאו הכהנים שהיו משוחים בשמן זית וגברו עליו והרגוהו ואחר כך גם נעשה להם נס בפך שמן זית ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור ב ד"ה אמנם יובנו). ועל נפילת נקנור נתקן לומר ב'על הנסים' את התיבות "**רַבְתָּ אֶת רִיבָם**" ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים).

ופעם שניה בא בגריס הרשע ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור ב ד"ה אמנם יובנו) שהיה משנה למלך אנטיוכוס ('מגילת אנטיוכוס אות ה ד"ה ואף בגריס) ועמו חַיִל גדול מאד מאד ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים). ועשה 'רעה' עם ישראל כפי גמטריא שמו 'בגריס' ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור ב ד"ה אמנם יובנו) כאשר ביטל מהם מצוות 'שבת' 'ברית מילה' ו'קידוש החודש'. **ובגריס הרג בירושלים רבים מאלו שעברו על גזירותיו הקשות** ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים), **כפי שפעם אחת שרף מערה עם אלף איש ואשה, שהיו מתחבאים בה כדי לשמור על השבת**. וכן רבים מישראל מסרו את נפשם ומתו על קיום ברית המילה ושאר מצוות ולא שינו את ברית אבותם. ואז יצאו אליו חמשת בני מתתיהו ונלחמו בו והרגו ביוונים הרג רב ('עפ"י 'מגילת אנטיוכוס אות ה ד"ה אריך בגריס'), ובגריס ברח מפני החשמונאים בספינה חזרה אל אנטיוכוס המלך. ועל כך נתקן לומר ב'על הנסים' "**דַּנְתָּ אֶת דִּינָם**" ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים).

ופעם שלישית בא שוב בגריס הרשע עם עוד מַמְלָכוֹת ועמים ופילים משוריינים ('מגילת אנטיוכוס' אות מז ד"ה ושפר פתגמא) בחַיִל כבד הרבה יותר. אלא שאז נקמו החשמונאים את נקמתם כאשר רדפו אחריו ושרפו אותו באש, והכו את חייליו עד בלתי השאיר לו שריד. וגם אנטיוכוס הוצרך לברוח למדינת הים ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור ב ד"ה אמנם יובנו) אֲבָל וחפוי ראש כדי להציל את נפשו, אך בדרך נפל ממרכבתו ונשברו עצמותיו כי הוא היה כבד, ועוד הוסיף לו ה' מכה שהיה ריחו כמו נבילה על שנפתחו מעיו, ואנשיו ברחו ממנו עד אשר מת ('זכר דוד' מאמר שלישי דף רפב ע"א פרק פט ד"ה ואע"ג שאנחנו). ועל כך נתקן ב'על הנסים' לומר "**נָקַמְתָּ אֶת נִקְמָתָם**" ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור ב ד"ה אמנם יובנו). וחמשת בניו של מתתיהו החשמונאי – יהודה, יונתן, יוחנן, שמעון ואלעזר ('ספר 'שמות הצדיקים' לר' נתן בסוף החלק הראשון 'שמות הצדיקים'') שנִצָּחוּ את אומת יון ('גבול בנימין' על התורה חלק ב' דרוש ג' מקץ וחנוכה דף קכד ע"ב טור ב ד"ה ובב"ר) נתקן כנגדם להודות ב'על הנסים' על חמשה דברים "**מָסַרְתָּ גִּבּוֹרִים בְּיַד חַלָּשִׁים, וְרַבִּים בְּיַד מְעַטִּים, וּטְמֵאִים בְּיַד טְהוֹרִים, וּרְשָׁעִים בְּיַד צַדִּיקִים, וְזֵדִים בְּיַד עוֹסְקֵי תּוֹרָתֶךָ**" ('גבול בנימין' חלק ב' דרוש א' מקץ וחנוכה דף קכ ע"ב טור ב ד"ה הנה על הנסים).

היוונים רצו למשוך שפע לסטרא אחרא על ידי הפְּרָצוֹת שעשו במקדש

כאשר עלה בגריס הרשע על ירושלים בפעם השלישית, **הוא עשה שלש עשרה פְּרָצוֹת** ('מגילת אנטיוכוס' אות מח ד"ה קם בגריס) **בסוֹרג שבמקדש**. הסורג היה מחיצה גבוהה עשרה טפחים ('זכר דוד מאמר שלישי פרק צא דף רפה ע"א ד"ה אמנם שורש אלו) שהיו בה נקבים נקבים כמו מיטה המסורגת בחבלים. והיתה עשויה מחתיכות עץ ארוכים וקצרים שמרכיבים אותן זו על זו באלכסון. הסורג היה משמש להבדיל בין הגוים הנכנסים להתפלל בבית ה' ובין ישראל, כדי שהגוים לא יכנסו יותר אל הקודש פנימה. **לכן היוונים הרשעים פרצו בסורג פרצות הואיל ונעשה להבדיל אותם מלבוא פנימה** ('טוב הארץ' לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ז ע"ב ד"ה הנה קודם שנבא), וכוונתם היתה ש'הקליפה' תינק ממקום המקדש על ידי הפרצות שעשו, ותגבר על הקדושה ('טוב הארץ' לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב). **והם עשו דווקא שלש עשרה פרצות בסורג, כנגד 'שלש עשרה המדות' בעליונים** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג פרק צא דף רפה ד"ה 'אמנם שורש' בשם הרב כנף רנגים) **על מנת שישראל לא יעוררו אותן** ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות כט ד"ה הנה אמרו).

אך הקב"ה ברחמיו הוריד על מתתיהו ובניו החשמונאים שפע ('טוב הארץ' לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב) משלוש עשרה מדות הרחמים ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג פרק צא דף רפה ד"ה 'אמנם שורש' בשם הרב 'מבוא שערים') וגברה ידם על מלכות יון. **וכשנכנסו החשמונאים לבית המקדש** ('טוב הארץ' לר' נתן

שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב) **הם החזירו עטרה ליושנה** (בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות כט ד"ה הנה אמרו) **וגדרו את הפרצות שעשו היוונים הרשעים** (יטוב האריץ לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב). **ועל מה שביקשו היוונים לינוק מ'השפע' של בית המקדש דרך שלש עשרה הפרצות שעשו בסורג, תִּקְּנוּ החשמונאים להשתחוות שלש עשרה פעמים במקדש** (יטוב האריץ לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב) **מול אותן הפרצות** (פירוש ר' עובדיה מברטנורא על משנה שקלים ו, ג סוף ד"ה פשפשין), **ובכל השתחויה היו מושכים 'שפע' מהעליונים** (יטוב האריץ לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב, 'זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר ג פרק צא דף רפה ד"ה אמנם שורש) **ונותנים תודה על אובדן מלכות יון הרשעה** (יטוב האריץ לר' נתן שפירא על משנה כלים דף ח ע"ב ד"ה כתב).

החשמונאים שנכנסו למקדש על מנת לטהרו מצאו 'פך שמן' קטן החתום בחותמו של כהן גדול. **הם מצאו דווקא 'פך' כי הוא גמטריא 'ס"מ' להורות שחיות הס"מ ניתנה בידם ולא היה לו עוד כוח לקטרג עליהם.** והס"מ נעשה כמו דבר הנחתם ב'חותם' שאינו יכול לצאת לחוץ ולהתגלות כי החותם מעכבו. לכן החשמונאים מצאו דווקא חותם של 'כהן גדול', אף שאין דרכו של כהן גדול לחתום על כלי השמנים בחותמו שהרי לזה היו ממונים מיוחדים על היינות והשמנים והסלתות, וגם לא היה צורך שיחתום. **אלא שכל זה היה נס** ('בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר י פך השמן אות ג ד"ה ועוד אבאר) **מחותמו של מיכאל הכהן הגדול בעליונים** ('שלי"ה הקדוש' תורה שבכתב פרשות וישב ויגש מקץ ויקרא 'צאן יוסף' ד"ה והנה ידוע בדברי רבותינו, 'דרכי אמונה' לר' צבי הירש ממונקאטש דרך עה ד"ה וזה היה הענין), **שבא להורות על דבר הנעלם, כי באותה השעה ביטלו בשמים את כוחו של הס"מ שהוא גמטריא 'פך'**, על ידי הכהן הגדול שהוא שורש החסד ומהווה מרכבה לשם 'אֵל' שנאמר "חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם" (תהלים נב, ג). ועל ידו יצא מהשם סמא"ל אותיות 'אל' המחיות אותו והתבטל מיד כוחו כי נשאר רק אותיות ס"מ ('בני יששכר' לר' צבי אלימלך מדינוב מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר י פך השמן אות ג ד"ה ועוד אבאר).

החשמונאים הכניעו את מלכות יון וכך יהיה לעתיד לבוא עם מלכות אדום

המלחמה האחרונה של בני החשמונאים נגד היוונים התחילה לפני יום הכיפורים ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד). **וביום** הכיפורים עצמו יוחנן כהן גדול אביו של מתתיהו עָבַד במקדש (רש"י גמ' סוטה דף לג ע"א) **ושמע 'בת קול' יוצאת מ'קודש הקודשים' ואומרת בארמית "נְצָחוּ טָלְיָא דַאֲזָלוּ לַאֲגָחָא קְרָבָא לְאַנְטוֹכְיָא"** (גמ' סוטה דף לג ע"א) שפירושו כי 'נִצְחוּ הטלאים שהלכו למלחמה באנטוכיא' והכוונה היא לבני בית חשמונאי שנלחמו עם היוונים לפני יום כיפורים והמשיכו להילחם ביום הכיפורים (רש"י גמ' סוטה דף לג ע"א), **ו'בת הקול' בישרה על נצחונם כפי שאכן היה באותה השעה** ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות כח ד"ה ותתבונן עוד). **ובמלחמה זו חיללו החשמונאים את יום הכפורים, לפי שמותר במלחמה** מעין זו לחלל את השבת (ראה גמ' שבת דף יט ע"א בשם שמאי) **וכל שכן את יום הכפורים** ('זכר דוד' לר' דוד זכות ממודינא מאמר שלישי פרק צא דף רפד ע"ב ד"ה ימים האלו והזמן הזה). וכיון שאת בשורת הנצחון שמע דווקא יוחנן כהן גדול כשהיה עובד את עבודת יום הכפורים, לכן התקינו ב'על הנסים' להזכירו "**בִּימֵי מַתִּתְיָה בֶן יוֹחָנָן כֹּהֵן גָּדוֹל חַשְׁמוֹנָאִי וּבָנָיו**" ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות כח ד"ה ותתבונן עוד).

ומה שנתבשרו מה'בת קול' בקודש הקודשים דווקא בלשון ארמית "נְצָחוּ טָלְיָא דַאֲזָלוּ לַאֲגָחָא קְרָבָא לְאַנְטוֹכְיָא" (גמ' סוטה דף לג ע"א) שהוא לשון 'התרגום', **זה משום שארמית היא לשונם של 'הקליפות' וכאשר אמרה הבת קול בלשונם היא הכניעה אותן**. וזה גם הטעם שאומרים את הקדיש בלשון ארמית "יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא, בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִּרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵהּ וְיקָרֵב מְשִׁיחֵהּ וכו'" על מנת להכניע את 'הקליפות'. וזו גם הסיבה שנתקן בנוסח 'על הנסים' לומר בתחילה בארמית "וְעַל הַפֻּרְקָן" וכן בסוף שוב בארמית "עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְּדוֹלָה וּפֻרְקָן כְּהַיּוֹם הַזֶּה", כשפירושה של התיבה הארמית "פֻּרְקָן" היא 'ישועה' ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד). **וכך עמדו אנשים מבית חשמונאי והכניעו והפילו את מלכות הרשעה** ('לקוטי הלכות' לר' נתן תלמיד ר' נחמן מברסלב חושן משפט א' גביות חוב מהיתומים ד, ב) **ולא התקיימה המחשבה הרעה של 'הסטרא אחרא' להשכיח את התורה הקדושה מישראל** ('ליקוטי הלכות' לר' נתן תלמיד ר' נחמן מברסלב יורה דעה ב' שילוח הקן ה, ז) (להרחבה על השפה הארמית והכנעת החיצונים על ידה ראה מאמרינו לפרשת ויצא – 'סודה של השפה הארמית').

התחלת הישועה בנצחון נגד מלכות יון היה ביום הכפורים וגמר הישועה היה בחנוכה, וכפי שנאמר בפיוט 'מָעוֹז צוּר' "בְּנֵי בִינָה יְמֵי שְׁמוֹנָה קָבְעוּ שִׁיר וּרְנָנִים" כאשר "בְּנֵי בִינָה" הוא כינוי ליום הכפורים לומר שאז התחיל הארת הנס והסתיים ב"יְמֵי שְׁמוֹנָה" ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד), **ובפרט ביום כ"ה בכסלו** ('גבול בנימין' על התורה לר' בנימין הכהן חלק ב' דרוש ג מקץ חנוכה דף קכה ע"א טור א ד"ה אמנם יובנו) **הוא יום ראשון של חנוכה** ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ד אות ג ד"ה ויש לומר עוד) **ובו גברו בני החשמונאי על היוונים אויבי ה' ושונאיו, וחזרה המלוכה לישראל למשך יותר ממאתים שנה עד חורבן בית המקדש השני** ('זכר דוד' מאמר ג תחילת פרק צט דף רצב ד"ה יום הנצחון). לכן קבעו את תחילת ימי החנוכה כבר ביום כ"ה בכסלו אף שנס פך השמן היה רק בשבעה ימים שאחריו, לפי שעיקר הנס של תגבורת בית החשמונאים היה ביום זה. **ומדליקין גם בו 'נר' שהוא גמטריא כל התיבות שהיה צועק יהודה המכבי במלחמה "מי כמוכה באלים יהו"ה!"** ('בת עין' לר' אברהם דוב מאווריטש דף כב ע"ב טור ב ד"ה 'מקשין העולם'. והוסיף שם שנכתב 'כמוכה' עם ו' כי מחמת החולם החסר שם זה כאילו נכתב עם אות ו').

ישראל צריכים לספר בימי החנוכה על ניסיו של הקב"ה וכיצד עשה דין ביוונים הרשעים, ועל ידי שמספרים על הכנעת הרשעים חוזרת ונכנעת 'הסטרא אחרא' ('יטור ברקת' לר' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו אורח חיים הלכות חנוכה סימן תרעא סעיף ה ד"ה 'אשר חז"ל הגידו לעולם יכנס אדם') **ונופלים הרשעים של אומות העולם שונאי הדת היהודית**. וכן הוא בכל שנה ושנה, עד אשר הם ייפלו ויתבטלו לגמרי בביאת משיח צדקינו. וזה מה שנאמר "עֲרַכְתִּי נֵר לִמְשִׁיחִי" (תהלים קלב, יז) כלומר שעל ידי "נֵר" חנוכה בכל שנה, אנו יודעים שיתבטלו כל 'הקליפות' לעתיד לבוא בימות המשיח ('מאור עינים' פרשת מקץ ד"ה זמן שיעור הדלקת נר חנוכה). וכמו שעשו החשמונאים כהני ה' מלחמה עם היוונים, כן יעשו ישראל לעתיד לבוא בגאולה העתידה מלחמה עם מלכות אדום הרשעה ('צרור המור' פרשת ויצא ד"ה וכן רמז ברך ה' חילו) ואחר כך יתקיים מה שנאמר ב'על הנסים' "וְאַחַר כָּךְ בָּאוּ בָנֶיךָ לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וּפִנּוּ אֶת הֵיכָלֶךָ וְטִהֲרוּ אֶת מִקְדָּשֶׁךָ וְהִדְלִיקוּ נֵרוֹת בְּחַצְרוֹת קָדְשֶׁךָ" ('בני יששכר' מאמרי חדשי כסלו טבת מאמר ב אות יז ד"ה טוב הדבר להביו) במהרה בימינו, אמן.

העלון השבוע גם לעילוי נשמת איש החסד אשר במשך כמה שנים תרם ותזכה את העלון הוות לזיכוי הרבים:
עמירם בן אסתר – ת. נ. צ. ב. ה.

העלון השבוע גם לעילוי נשמת:
עליזה בת יפה ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לעילוי נשמת:
רחל בת גרשון
ושרה –
אשתו דוד
דוד בן ישי –
הנולד מפורים
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לרפואה שלימה של
מיכל בת סול הי"ו
אורך ימים ושנות חיים!

העלון גם לרפואה שלימה של
רבקה בת חנה הי"ו
רפואה שלימה במהרה!

העלון גם לעילוי נשמת:
אליהו בן גיטל ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לעילוי נשמת:
מאיר בן משה ז"ל,
יונה בן שמואל ז"ל,
ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, **חיים בן לייב** ז"ל, **מרים בת שמואל** ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם לעילוי נשמת:
חיים בן מימה ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

בקשה אישית ממחבר העלון להתפלל לרפואתה של ילדה בת 5 השובלת ייסורים בראשה וצריכה רפואה:
רומי בת טליה נ"י
העלון השבוע מוקדש לרפואתה השלימה, ויהי רצון ה' יתברך יתזדי אותה לאיתנה, בריאה ושלימה בכל רמ"ח אבריה ושס"ה גידיה, "א-ל נא רפא נא לה" בתוך שאר חולי עמו ישראל, אמן.

העלון גם לעילוי נשמת:
אליהו בן גוברה ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

העלון גם להצלחת
יהודית בת דודה רוזיטה הי"ו
וכל בני משפחתה

הפצת העלון השבוע לזווג הגון בקרוב
של ידיד נפשו של מחבר העלון
שמואל בן אולגָה הי"ו
שה' יתברך יזכה אותו להקים בקרוב בית נאמן בישראל בזכות תמיכתו ועזרתו בהפצת העלון

העמוד מוקף לזיווג הגון של
יוסף בן קרן הי"ו
שיזכה להקים בית נאמן

העלון לרפואת
שלימה של
ציונה שושנה
בת חנה במזון נ"י

הילימוד בעלון
לרפואת הנערה
שירה בת מוריה הי"ו

העלון גם לרפואה
שלימה של
מרים בת רבקה
הי"ו

העלון מוקף לרפואה
שלימה של
שרה שושנה דבורה בת ריו ה"ו

הפצת העלון לרפואתם של
יעל בת שירה אושרת הי"ו
עליה בת אסתר הי"ו
יונתן בן שירה אושרת הי"ו
אליהו בן שירה אושר הי"ו

העלון לרפואה
שלימה של
ציונה בת חנה במזון נ"י

העלון לזכות
בתשובה וחיזוק עם בת
ישראל כשרה ל-
אדם בן אוריית הי"ו

העלון גם לרפואה הילדות
טליה אסתר בת אלינור הי"ו
(לבית משפחת מזרחי)
שירה בת אילנה הי"ו
זכות הלימוד בעלון יעמוד לזכן לרפואה שלימה במהרה

העלון מוקף לזכות בהשובה
ישראלה בת
מרים הי"ו

העלון השבוע בזכות
יעלה בת אסתר הי"ו
שיזכה לבנות בית נאמן בישראל

העלון השבוע בזכות
יוסף יצחק בן עליה
הי"ו

העלון גם לזכות בהשובה של
בנימין בן שרה הי"ו
בקרוב ממש ובנחת!

להפצה ותרומות עבור ההדפסה: 052-7675933 alon.torat.haim@gmail.com